

RIKOSSEURAAMUSVIRASTO

Rikosseuraamusviraston monisteita 2/2008

Rikosseuraamusviraston tilinpäätös vuodelta 2007

7.3.2008

Sisällysluettelo

1. TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1 Johdon katsaus	3
1.2 Toiminnan vaikuttavuus.....	6
1.3 Toiminnallinen tehokkuus	8
1.3.1 Toiminnan taloudellisuus	8
1.3.2 Toiminnan tuottavuus.....	8
1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	10
1.4 Tulokset ja laadunhallinta.....	16
1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	16
1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	17
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	18
1.6 Tilinpäätösanalyysi.....	20
1.6.1 Rahoituksen rakenne	20
1.6.2 Talousarvion toteutuminen	20
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma	21
1.6.4 Tase	23
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	24
1.8 Arviointien tulokset	26
1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	26
2. TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA.....	27
3. TUOTTO- JA KULULASKELMA	30
4. TASE	31
5. LIITETIEDOT.....	33
5.1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta.....	33
5.2 Nettotulot ja menot	34
5.3 Arviomäärärahojen ylitykset.....	35
5.4 Peruutetut siirretyt määrärahat	35
5.5 Henkilöstökulujen erittely	35
5.6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset.....	36
5.7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot.....	37
5.8 Rahoitustuotot ja -kulut.....	39
5.9 Talousarviotaloudesta annetut lainat.....	39
5.10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	40
5.11 Taseen rahoituserät ja velat	42
5.12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut	42
5.13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	43
5.14 Taseeseen sisällyttämättömät rahastoidut varat	43
5.15 Velan muutokset.....	43
5.16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio	43
5.17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.....	43
6. Allekirjoitukset	44

Rikosseuraamusviraston tilinpäätös 2007

Rikosseuraamusvirastoon tilivirastona kuuluu Kriminaalihoitolaitoksen, Vankeinhoitolaitoksen ja Rikosseuraamusviraston lisäksi Rikosseuraamusalan koulutuskeskus (Rskk), jolla on oma tulossopimus oikeusministeriön kanssa. Rskk sisältyy Rikosseuraamusviraston tilinpäätöslaskelmiin, mutta ei sisälly toimintakatsaukseen, tuloksellisuuden kuvaukseen eikä sisäistä valvontaa koskevaan kappaleeseen.

Vankeinhoitolaitokseen kuuluu viisi aluevankilaa ja Vankeinhoitolaitoksen terveydenhuoltoyksikkö. Aluevankilat vastaavat alueellaan sijaitsevien vankiloiden tulohajauksesta. Aluevankiloiden toimintakertomukset on julkaistu erikseen. Kriminaalihoitolaitoksessa on kolme tulohajausaluetta, joiden tulohajauksesta vastaa Kriminaalihoiton tuloslinja. Aluetoimistojen tulosraportit on julkaistu erikseen.

1. Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Toiminnassa tapahtuneet merkittävimmät muutokset

Vankeinhoidon uudet toimintayksiköt, viisi aluevankilaa ja terveydenhuoltoyksikkö aloittivat toimintansa 1.10.2006. Ensimmäisen täyden toimintavuoden aikana on keskitytty toiminnan käynnistämiseen ja henkilöstön rekrytointeihin aluevankiloihin ja sijoittajayksiköihin. Toiminta on kehittynyt tavoitteiden suuntaisesti. Suotuista kehitystä on edesauttanut ja auttaneet jatkossakin vankiluvun kääntyminen laskuun, mikä on lievittänyt suljettujen laitosten yliasutusta ja siitä johtuvia haittoja. Vankeusprosessin kehittämistä on sen sijaan vaikeuttanut henkilöstövajaukset mm. sijoittajayksiköissä.

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäinen kokonaismäärä kohosi edelliseen vuoteen verrattuna noin kahdella sadalla. Ehdonalaaisesti vapautuneiden osalta merkittävä nousu johtuu syksyllä 2006 voimaan tulleista muutoksista ehdonalaista vapauttamista ja valvontaan määräämistä koskevista säädöksistä. Nuorisorangeistuksen valmistelussa esitetyt määrääarviot ovat osoittautuneet ylimitoitetuiksi. Seuraamuksen käyttö on ollut erittäin vähäistä. Myös ehdollisesti rangaistujen nuorten määrät ovat laskeneet tasaisesti useiden vuosien ajan johtuen sekä nuorten ikäluokkien pienenemisestä että nuorten lainkuuliaisuuden lisääntymisestä.

Vankilaolosuhteissa tapahtui vuoden aikana merkittävä parannus, kun Länsi-Suomen aluevankilaan kuuluva Turun vankila ja Vankeinhoitolaitoksen terveydenhuoltoyksikköön kuuluva Psykiatrinen vankimielisairaala aloittivat toimintansa uusissa tiloissa Saramäessä syyskuussa 2007.

Oikeusministeriö teki päätöksen vankeinhoidon kehittämisohjelmasta ja antoi toimeksiannon rikosseuraamusalan organisaation kehittämisestä kesäkuussa 2007. Rikosseuraamusviraston valmistelussa päädyttiin siihen, että on tarkoituksenmukaista yhdistää vankeinhoidon kehittämisohjelman ja rikosseuraamusalan yhdentymistä koskevan toimeksiannon

toteuttaminen yhdeksi hankekokonaisuudeksi eli rikosseuraamusalan kehittämishankkeeksi. Kehittämishanke käynnistyi marraskuussa 2007.

Tuloksellisuuden kehitys

Vankien osallistuminen toimintaan on edelliseen vuoteen nähden laskenut.

Vuonna 2007 rangaistusta suorittavista vangeista osallistui toimintoihin 58 %. Edellisen vuoden toteumasta jäätettiin yksi prosenttiyksikkö alemmas. Toiminta- ja päihdeohjelmien osuus vankien aktiiviajankäytöstä oli 5,5 %. Koevapauden osalta tavoitteena oli 25 vangin päivittäinen keskimäärä, mikä jäi ennakoitua lyhempien koevapauksien vuoksi hieman alle tavoitteen.

Yhdyskuntapalvelun onnistuneesti loppuun suorittaneiden osuus ei yltänyt tulossopimuksen arvioon, mutta pysyi kuitenkin edellisvuosien tasolla. Suunnitelmallisuuteen liittyneet tulostavoitteet saavutettiin hyvin; rangaistusajan suunnitelmia laadittiin 83 %:lle yhdyskuntaseuraamusasiakkaita.

Toiminnallinen tehokkuus

Suljettujen laitosten ylimajoitusten vaihteluja ei onnistuttu tasaamaan tavoitteen mukaisesti kaikissa aluevankiloissa. Tavoitteena oli, että suljettujen vankiloiden käyttöasteet poikkeavat korkeintaan 10 % toisistaan. Suljettujen vankiloiden ylikuormitusta oli tarkoitus purkaa myös avolaitosten käyttöastetta nostamalla. Tavoitteena avolaitoksissa oli päästä 98 %:n käyttöasteeseen. Keskimääräinen toteutuminen on kuitenkin ollut vain noin 81 %. Suljettujen laitosten käyttöaste oli keskimäärin 105 %.

Vuoden 2007 aikana Kriminaalihuoltolaitos huolehti alle 300 henkilötyövuodella noin 14 000 eri henkilön yhdyskuntaseuraamuksen toimeenpanosta tai asiantuntijalausunnan laatimisesta. Vuonna 2007 käynnistettiin yhdyskuntaseuraamusten tukiprosessien kehittämishanke, jonka tavoitteena on perustehtävään kohdistettavan työajan lisääminen.

Vuonna 2007 Kriminaalihuoltolaitos luopui Pohjois-Suomen aluetoimiston Kajaanin toimintayksikön hallinnoimasta Sopentuvan leirikeskuksesta. Vuoden 2007 lopussa päättyi monivuotinen ESR-hanke, POMO-projekti, jota Kajaanin toimintayksikkö on myös hallinnoinut.

Taloushallinnon tietojärjestelmiä kehitettiin vuoden aikana suunnittelemalla rikosseuraamusalan käyttöön soveltuva budjetointi- ja raportointisovellus BO-planning, joka otetaan tuotantokäyttöön vuoden 2008 alussa.

Laadunhallinta ja toiminnan vaikuttavuus

Vankeinhoidossa laadunhallinta ja vaikuttavuuskysymykset keskittyvät vankeusprosessin eri osa-alueiden toiminnan arviointiin. Rikosseuraamusalan sisäisessä tarkastustoiminnassa oli erityisesti vankeusprosessin laatu tarkastuksen painopistealueena. Keskeisenä tietolähteenä on ollut mm. vankitietojärjestelmästä saatavat raportit. Yhteenvetotietojen perusteella suunnitelmien laatua tulisi parantaa.

Vapautumisvaiheen tehostamiseksi aluevankiloissa on kirkastettu laitosten välistä työnjakoa. Vapauttamissuunnitelmien tekeminen lisääntyi etenkin kertomusvuoden loppupuolella. Vapauttamissuunnitelma tai sen osa laadittiin noin kolmasosalle vapautuneista vankeusvangeista.

Yhteistyötä sidosryhmiin on kehitetty kumppanuussopimusten pohjalta suurimpien kaupunkien kanssa.

Aluevankilat ja Kriminaalihoitolaitoksen aluetoimistot ovat yhteistyössä kehittäneet toimintamalleja yhteisistä käytännöistä, joilla varmistetaan vapautumisvaiheen jatkumot. Kolmen aluevankilan osalta toimintamallit vahvistettiin vuoden 2007 aikana.

Yhdyskuntaseuraamustyössä erityistä huomiota on kiinnitetty päihdeongelmien arviointiin ja yhdyskuntapalveluun liittyvien päihdeohjelmien käytön lisäämiseen. Näiden ohjelmien soveltaminen myös muihin yhdyskuntaseuraamuksiin on otettu työn alle. Lausuntotyön laadun kehittämiseen on saatu työvälineitä lausuntojen valmistuneen soveltuvuusarvioinnin käsikirjan ja arviointimallin avulla.

Kriminaalihoitolaitoksen tuloslinja on tehnyt tarkastuksen ehdonalaisen vapauden valvontaan asettamisen ja koeajan oikeellisuudesta. Tarkastuksen perusteella on annettu tarpeelliset ohjeet aluetoimistoille ja vankiloille.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstön työpanoksen kohdentumisen tehostamiseksi on aluevankiloiden toimintayksiköissä tarkistettu erityisesti valvontahenkilöstön, vankeinhoitoesimiesten ja vartijoiden työajan kohdentumista. Täydennyskoulutusta kohdennettiin erityisesti apulaisjohtajille ja vankeinhoitoesimiehille. Koulutustarvetta koskevan selvityksen mukaan esimiestoimintaa ja johtamista tukevaa täydennyskoulutusta on edelleen tarpeen jatkaa.

Kriminaalihoitolaitoksessa on koulutettu henkilöstöä arviointityöhön, motivointiohjelman käyttöön ja lausuntotyöhön. Kriminaalihoitolaitos on siirtynyt kaksivuotiseen koulutussuunnitteluun. Se helpottaa sekä yhteistyötä Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen kanssa että tulos- ja kehittämiskeskustelujen yhteydessä sovittavien yksilökohtaisten kehittämissuunnitelmien laatimista.

Rikosseuraamusalalle asetettu henkilötyövuositavoite alitettiin. Vankeinhoitolaitoksen osalta nousu selittyi vankeuslain edellyttämällä lisäresursseilla, vuoden 2006 syksyllä ja alkuvuodesta 2007 palkattiin mm. uusien sijoittajayksiköiden henkilöstö.

1.2 Toiminnan vaikuttavuus

Toiminnan vaikuttavuuden arviointia varten asetettiin tulostavoitteeksi selvityksen tekeminen vuonna 2001 ensimmäistä kertaa vankilaan tulleiden uusista vankeustuomioista vapautumista seuraavan viiden vuoden kuluessa. Vuonna 2007 kehitettiin tarvittavat laskentamenetelmät vankilauusimisen selvittämiseksi. Selvitystyö toi esille ongelmia oikeushallinnon eri tietojärjestelmistä peräisin olevien tietojen yhdistämisestä ja selvityksen tekeminen edellyttää näiden ongelmien ratkaisemista.

Rikosseuraamusvirastossa kehitettiin myös vankitietojärjestelmästä saatavien, toiminnan arviointia varten tarvittavien tietojen luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Rangaistusten toimeenpanon vaikuttavuuden lisäämiseksi keskeisenä tavoitteena oli lisätä seuraamusten yksilöllistä suunnitelmallisuutta. Tavoitteena oli myös tehostaa päihdehoitoa ja vangin tukea ja valvontaa vapautumisvaiheessa.

Tunnusluvut	2005 toteutuma	2006 toteutuma	2007 tavoite	2007 toteuma
VHL				
Vankeusvangeista toiminnoissa (keskimäärin) % *)	62	59,1	60	58
Toiminta- ja päihdeohjelmien osuus rangaistusta suorittavien vankien työajankäytöstä, % *)	5,0	6,8	6,3	5,6
Valvotun koevapauden onnistuneesti suorittaneet, %			85	95
Vankilaturvallisuus:				
- karkaamiset ja luvatta poistumiset/vuoden aikana vankilassa olleet %	0,4	0,5	0,4	0,5
- poistumisluvalla palaamatta jääneet/vuoden aikana vankilassa olleet %	2,1	2,8	2,1	2,1
KHL				
Yhdyskuntapalvelun suorittaa loppuun %	82	81	85	82
Rangaistusajan suunnitelmia tehty %	85	82	80	83
Nuorisorangaistuksen suorittaa loppuun %	78	90	50	93

Kriminaalihoitolaitoksessa saavutettiin asetetut tavoitteet nuorisorangaistuksen ja suunnitelmallisuuden osalta. Yhdyskuntapalvelun loppuun suorittaneiden osalta tavoitetta ei täysin tavoitettu, nousua oli kuitenkin hieman verrattuna edellisvuoteen.

Vankeinhoitolaitoksessa valvotun koevapauden osalta tulostavoite ylitettiin 10 %:lla. Vankien sijoittamisessa toimintoihin ei päästy tulostavoitteeseen. Toiminta- ja päidenohjelmien osuus rangaistusta suorittavien vankien työajankäytöstä jäi myös alle asetetun tavoitteen.

Vankilaturvallisuuteen liittyvistä tavoitteista karkaamisiin ja luvattomiin poistumisiin liittyvät tavoitteet lähes saavutettiin. Poistumislupansa onnistuneesti käyttäneiden osalta tavoite saavutettiin; palaamatta jääneiden osuus pysyi tulostavoitteen mukaisena.

Toiminnan vaikuttavuuteen liittyvät toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteuttaminen

1. Yhdyskuntaseuraamustyön laatua kehitetään edelleen. Painopisteenä on päihdeongelmien arviointiin liittyvien valmiuksien vahvistaminen.

Päihdeongelmien arviointiin liittyviä valmiuksia on vahvistettu järjestämällä henkilöstölle koulutusta. Asiantuntijalausuntojen laadun kehittämiskoulutukseen osallistui n.70 työntekijää. Viisi keskustelua muutoksesta – yksilöohjelman käyttöön koulutettiin 80 työntekijää. Kahden tulosalueen kaikki asiakastyöntekijät osallistuivat pidempikestoiseen arvioivan ja suunnitelmallisen asiakastyön koulutukseen.

2. Riski- ja tarvearvioon perustuvat rangaistusajan suunnitelmat laaditaan kaikille yli 6 kuukauden rangaistukseen tuomituille. Muille suunnitelmat tehdään harkinnan mukaan.

Tulostavoite ei toteutunut. Kyseinen suunnitelma voitiin laatia vain noin kolmasosalle ko. vankiryhmästä. Rangaistusajan suunnitelmaan liittyvä vapauttamissuunnitelma on laadittu noin 36 %:lle vapautuneista vankeusvangeista. Vapauttamissuunnitelmat tehtiin erityisesti nuorille, päihdekuntoutuksessa olleille ja koevapautteen sijoitettaville vangeille.

3. Koevapauden kautta valvontaan tuleville ja alle 21-vuotiaana rikoksensa tehneille tehdään valvontasuunnitelma verkostotyönä,

Tulostavoitetta ei saavutettu. Tapauksissa, joissa verkostotyötä on voitu tehdä ensisijaisina ovat olleet sosiaalitoimi ja päihdehuolto. Nuorten kanssa verkostotyötä on tehty erityisesti sosiaali- ja terveystoimen sekä päihdehuollon kanssa.

4. Aluevankilat ja aluetoimistot käynnistävät yhdessä keskustelut keskeisten kuntien ja seutukuntien kanssa jälkihuollon kehittämissuunnitelmien aikaansaamiseksi.

Aluetoimistot ja aluevankilat ovat järjestäneet yhteistyötapaamiset kuntasektorin kanssa Satakunnassa, Etelä-Savossa ja Päijät-Hämeessä. Lisäksi lääninhallitukset ovat tulostavoitteensa mukaisesti järjestäneet yhteistyössä rikosseuraamusalan kanssa vastaavan tilaisuuden Helsingissä ja Turussa.

Aluevankilat ovat solmineet 6 kumppanuussopimusta suurimpien kaupunkien kanssa yhteistyöstä erityisesti vapauttamissuunnittelussa. Sen lisäksi on valmisteilla uusia sopimuksia.

5. Kaikkien yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanoon on suunniteltu soveltuva, tarpeenmukainen päihdekuntoutus,

Yhdyskuntapalveluun kehitettyä Liikenneturvaohjelmaa on laajennettu valtakunnalliseen käyttöön, samoin on lisätty yhdyskuntapalvelun Ohjauspyöräohjelman käyttöä.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan taloudellisuus

Tunnusluvut	Toteuma	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Vertailu 2007/2006
	2005	2006	2007	2007	
Vhl : toimintamenot /vanki €	43 779	45 772	47 300	51 118	11,7 %
Khl:n toimintamenot /yhdyskuntaseuraamusta suorittava	2 662	2 817	2 850	2 881	2,3 %

1.3.2 Toiminnan tuottavuus

Tunnusluvut	Toteuma	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Vertailu 2007/2006
	2005	2006	2007	2007	
Vhl :n henkilöstön mitoitus (vangit/ htv)	1,42	1,40	1,35	1,31	- 6,4 %
Khl:n tuottavuus (yhdyskuntaseuraamusasiakkaat /htv)	53	52	60	50	- 3,8 %

Tehokkuuteen liittyvät toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteuttaminen

1. Valvotussa koevapaudessa olevien päivittäinen keskimäärä on vähintään 25. Vuoden aikana päivittäinen keskimäärä oli 22

2. Työsiirtolatyypisissä avolaitoksissa työllistetään keskimäärin 180 avolaitosvankia ja niissä on sijoitettuna keskimäärin 30 laitoksen ulkopuolella siviilityössä käyvää tai oppilaitoksessa opiskelevaa vankia. Työllistämisen- ja ylläpitomenot ovat keskimäärin 26 000 euroa vankia kohti.

Tarkastelujaksolla työsiirtolatyypisissä avolaitoksissa oli keskimäärin 196 vankia, joista ulkopuolella siviilityössä käyviä tai oppilaitoksessa opiskelevia 19. Menot vankia kohden olivat keskimäärin 26 190 euroa vankia kohden.

3. Aluevankilat ja aluetoimistot vahvistavat toukokuun loppuun mennessä toimintamallit, joilla varmistetaan jatkumot VHL:n ja KHL:n välillä. Toimintamallit on vahvistettu Itä-Suomen, Kaakkois-Suomen ja Pohjois-Suomen aluevankiloiden alueiden osalta. Länsi- Suomen ja Etelä-Suomen osalta toimintamallia ei ole vahvistettu.

Tuottavuusohjelmaan täytäntöönpanoon liittyen on toteutettu seuraavat toimenpiteet:

Vanginkuljetus

Selvitys on valmistui lokakuussa 2007. Jatkovalmistelu on käynnistetty

Työtoiminta

Selvitystyön ensimmäinen vaihe, nykytilan kuvaus, valmistui 31.12.2007 ja toisen vaiheen selvitys, joka sisältää vaihtoehtoiset järjestämismallit, valmistuu 31.5.2008 mennessä.

Ruokahuolto ja kanttiinotoiminta

Ruokahuollon tuottavuutta on päätetty kehittää pääosin omana toimintana

Lähityössä pääasiallisesti työskentelevien henkilöstöryhmien osuus Vankeinhoitolaitoksen henkilöstöstä kasvaa

TARMO:sta saadun tiedon mukaan lähityöhön käytetyn työajan osuus Tarmoon kirjatusta oli vuoden aikana 83 %.

Kriminaalihuoltolaitos kohdentaa pidemmällä aikavälillä resursseja perustehtävän hoitamiseen. Vuoden 2007 loppuun mennessä yhdyskuntaseuraamusten tukiprosessien kehittämissuunnitelma on valmis.

Tukipalveluprosessit on kuvattu. Kehittämissuunnitelman valmistuminen siirtyi vuodelle 2008.

Rikosseuraamusviraston organisaation ja henkilöstörakenteen sovittamiseksi viimeistään vuoteen 2011 mennessä viraston muuttuneisiin tehtäviin on käynnistetty kehittämishanke ja laadittu sen pohjaksi henkilöstötarvelaskelma.

Toteutetaan osana oikeusministeriön käynnistämää Rikosseuraamusalan organisaation kehittäminen –hanketta, missä on tavoitteena, että Rikosseuraamusviraston osalta uusi organisaatio olisi toimintavalmis vuoden 2009 alusta.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan kustannusvastaavuus	2005	2006	2007	2007
1000 euroa	toteuma	toteuma	varsinainen talousarvio	toteuma
Maksullisen toiminnan tuotot				
- suoritteiden myyntituotot	7 757	6 720	7 000	6 891
- muut tuotot	1 500	1 583	1 400	1 444
Tuotot yhteensä	9 257	8 302	8 400	8 335
- josta toimintamomentille nettouttamattomat tuotot	7 015	6 387	7 000	5 120
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	15 736	13 559	15 600	14 415
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-6 479	-5 257	-7 200	-6 080
Kustannusvastaavuus %	59	61	54	58
Hintatuki	5 095	3 658	5 700	4 812
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	-1 384	-1599	-1 500	-1 268

Maksullisessa työtoiminnassa kertyi ulkoisia tuloja 8,33 milj. euroa, mikä on lähes sama määrä kuin edellisvuonna. Lisäksi tuotettiin vankeinhoitolaitoksen omaan käyttöön tavaroita ja palveluita noin 1,6 milj. euron edestä, mikä on noin 400 000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuotena. Laskua selittää Turun vankilan sellikalusteiden valmistuksen loppuminen alkuvuodesta. Aineita ja tarvikkeita hankittiin 3,35 milj. eurolla, mikä on noin 300 000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuotena. Varaston arvo aleni edellisvuodesta noin 120 000 eurola. Vangeille maksettiin ansioita noin 200 000 euroa vähemmän kuin 2006. Vangeille maksettujen palkkojen ja toimintarahojen määrän aleneminen johtuu vähäisemmistä toteutuneista työtunneista ja avolaitospalkalla työtä tekevien vankien määrän laskusta.

Maksulliselle työtoiminnalle kohdistettiin enemmän yhteiskustannuksia kuin edellisenä vuotena. Ero selittyy kiinteistökustannusten nousulla. Kiinteistökustannusten 400 000 euron nousua puolestaan selittää Turun uuden vankilan käyttöönotto ja kiinteistöjen kunnossapidon työnjohdon palkkauskustannusten sisällyttäminen kiinteistöjen kokonaiskustannuksiin.

Hintatukea käytettiin 4,81 milj. euroa, mikä on yli 1,1 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Hintatuen kasvu aiheutui edellä esitetyistä kiinteistömenojen kasvusta sekä työnjohdon palkkauskustannusten noususta. Palkkauskustannuksiin sisällytettiin vuonna 2007 myös henkilökunnan lomien ja sairauslomien aikainen palkkauskustannus, mitä ei vuoden 2006 laskelmiin sisällytynyt.

Kun kustannusvastaavuuslaskelman osoittamaan alijäämään lisätään käytetty hintatuki 4,81 milj. euroa, on toiminta edelleen alijäämäistä. Tätä selittää se, että hintatuki lasketaan erillismenojen ja tulojen erotuksena kun taas kustannusvastaavuuslaskelma tehdään kustannusperusteisena ja se sisältää siten laskennallisia kustannuksia, joita hintatukilaskelmaan ei sisällytetä.

Työtoiminnan taloudellinen tulos myyntikatteella laskettuna parani edellisvuoden 1,77 milj. eurosta 2,0 milj. euroon. Myyntikate on laskettu kustannuslaskennan luvuin vähentämällä työtoiminnan sisäisistä ja ulkoisista tuloista työtoimintaan kohdistuvat välittömät sisäiset ja ulkoiset kustannukset.

Maksulliseen työtoimintaan kertyi vankityövuosia 607 joista 257 ammattityössä ja 350 valmentavassa työssä. Lisäksi maksullisessa työtoiminnassa kertyi viikonloppujen aikana 31 työvuotta. Luvut ovat alhaisempia kuin edellisvuonna. Osa alenemisesta selittyy muutoksilla, joita toteutettiin vankien toimintoihin osallistumisen seurannassa ja vain osa toimintojen vähentymisenä ja säännönmukaisen toiminta-ajan lyhentymisenä. Vuoden 2006 tiedot on laskettu vankiloiden ilmoittamista toimintapäivistä ja vuoden 2007 tiedot vankitietojärjestelmään merkityistä toimintatunneista, joista vangeille on maksettu toimintarahaa tai palkkaa. Laskennallisena päivän pituutena on käytetty 7 tuntia.

Henkilötyövuosia maksulliseen työtoimintaan kertyi yhteensä 169. Näistä lähes 32 kertyi työtoiminnan tukitehtävistä, joita ovat yhteiset tehtävät, myymälätoiminta, markkinointi ja työnhankinta sekä henkilöstökoulutukseen osallistuminen. Henkilökunnan loma- ja sairausloma-aika ei kirjaudu Tarmo-työajanseurannassa toiminnoille, joten ne eivät myöskään sisälly henkilötyövuosilukuun.

Perusteet maksullisuudelle

Oikeusministeriön asetus oikeusministeriön ja eräiden hallinnonalalla toimivien viranomaisten suoritteista perittävistä maksuista (1333/2006) tuli voimaan 1.1.2007 lukien.

Asetuksen 3 §:ssä on säädetty, että liiketaloudellisia suoritteita ovat

- Vankien toiminnoissa tuotetut suoritteet
- Vankeinhoitolaitoksen sairaaloissa suoritettavat mielentilatutkimukset
- Ateriakorvaukset Vankeinhoitolaitoksen henkilöstöltä ja vierailijoilta (korvausta ei peritä ruoasta ja majoituksesta vangin omaiselta tai muulta läheiseltä ihmiseltä silloin, kun laitoksessa käynti liittyy vangin rangaistusajan käyttöä koskevan yksilöllisen suunnitelman toteutukseen – Rikosseuraamusvirasto päättää maksuttomuuden tarkemmista perusteista).

Asetuksen 4 §:ssä säädetään hinnoittelusta laitosmyymälöissä:

- Vankeinhoitolaitoksen laitosmyymälöissä peritään tuotteista niiden hankintahinta lisättynä rahti- ja muilla vastaavilla menoilla. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää hankintahintojen perusteella vahvistettua vakiohintaa. Jos viranomais on vahvistanut tuotteen myyntihinnan, peritään tämä hinta.

Kustannusvastaavuuslaskelmat

Kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu Valtiokonttorin 19.12.2005 antaman määräyksen (Dno 364/03/2005) mukaan.

Kustannusvastaavuuslaskelma esitetään työtoiminnasta, laitosmyymälöistä, palvelussuhdeasunnoista ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta. Mielentilatutkimuksista, vaarallisuusarvioista, henkilöstöltä ja vierailijoilta perittävistä ateriakorvauksista sekä vangeilta perittävistä ruoka- ja ylläpitokorvauksista esitetään tiedot kertyneistä tuotoista.

Työtoiminnan kustannusvastaavuus	Toteuma	Toteuma	Tavoite*	Toteuma	Vertailu
1 000 €	2005	2006	2007	2007	2007/2006
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot					
- maksullisen toiminnan myyntituotot	7 757	6 719	7 000	6 891	3 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1 500	1 583	1 400	1 444	-9 %
Tuotot yhteensä	9 257	8 302	8 400	8 335	0 %
KUSTANNUKSET					
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset					
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 085	3 647		3 356	-8 %
- henkilöstökustannukset	2 523	2 245		2 721	21 %
- vuokrat	95	93		105	13 %
- palvelujen ostot	972	1 014		1 049	3 %
- muut erilliskustannukset	2 211	2 184		1 980	-9 %
- VHL:n sisäinen käyttö	-1 616	-2 014		-1 637	-19 %
Erilliskustannukset yhteensä	9 270	7 169		7 574	6 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-13	1 133		761	-33 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista					
- tukitoimintojen kustannukset	5 433	5 580		6 088	9 %
- poistot	807	741		662	-11 %
- korot	226	69		91	32 %
- muut yhteiskustannukset	0	0		0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	6 466	6 390		6 841	7 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	15 736	13 559	15 600	14 415	6 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-6 479	-5 257	-7 200	-6 080	-16 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	5 095	3 658	5 700	4 812	32 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	-1 384	-1 599	-1 500	-1 268	21%
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	5 700	5 300	5 700	5 700	8 %

* Varsinainen talousarvio

Laitosmyymälöiden kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2005	Toteuma 2006	Toteuma 2007	Vertailu 2007/2006
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	4 620	4 684	4 868	4 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	9	9	0	-100 %
Tuotot yhteensä	4 629	4 693	4 868	4 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 362	4 463	4 600	3 %
- henkilöstökustannukset	548	487	602	24 %
- vuokrat	0	0	0	
- palvelujen ostot	10	11	12	9 %
- muut erilliskustannukset	27	39	91	133 %
Erilliskustannukset yhteensä	4 947	5 000	5 305	6 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-318	-307	-437	-42 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	49	65	47	-28 %
- poistot	4	3	2	-33 %
- korot	8	0	0	
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	61	68	49	-28 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	5 008	5 068	5 354	6 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-379	-375	-486	-30 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0	
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	-379	-375	-486	-30 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0	

Palvelusuhdeasuntojen kustannusvas- taavuus	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Vertailu
1 000 €	2005	2006	2007	2007/2006
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	0	0	0	
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1 959	1 905	1 840	-3 %
Tuotot yhteensä	1 959	1 905	1 840	-3 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	778	855	822	-4 %
- henkilöstökustannukset	141	273	144	-47 %
- vuokrat	2 455	2 343	2 547	9 %
- palvelujen ostot	117	121	88	-27 %
- muut erilliskustannukset	166	179	166	-7 %
Erilliskustannukset yhteensä	3 657	3 771	3 767	0 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-1 698	-1 866	-1 927	-3 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	196	190	184	-3 %
- poistot	2	2	1	-50 %
- korot	1	1	1	0 %
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	199	193	186	-4 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 856	3 964	3 953	0 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-1 897	-2 059	-2 113	-3 %
Käytetty eduskunnan päättämää vuokrien alentamistukea	1 656	1 868	1 931	3 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	-241	-191	-182	5 %
Käytettävissä eduskunnan päättämää vuokrien alentamis- tukea	2 000	2 000	2 000	0 %

Tuottotiedot

Tuotot	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Vertailu
1000 €	2005	2006	2007	2007/2006
Mielentilatutkimukset	70	0	91	100 %
Vaarallisuusarvioinnit*	0	0	27	100 %
Ateriakorvaukset henkilöstöltä ja vierailijoilta	319	404	414	2 %
Vangeilta perittävät ruoka- ja ylläpitokorvaukset	1036	975	787	- 19 %

* Maksullinen palvelu 1.1.2007 alkaen

YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA t €	Toteuma 2005	Toteuma 2006	Toteuma 2007	Vertailu 2007/2006
TUOTOT				
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus				
- EU:ita saatu rahoitus		645	607	-6 %
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä		645	607	-6 %
KUSTANNUKSET				
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat		29	13	-57 %
- henkilöstökustannukset		461	438	-5 %
- vuokrat		24	24	0 %
- palvelujen ostot		51	61	20 %
- muut erilliskustannukset		55	80	45 %
Erilliskustannukset yhteensä		620	615	-1 %
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset		56	76	36 %
- poistot				
- muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä		56	76	36 %
Kokonaiskustannukset yhteensä		676	691	2 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
Tuotot - kustannukset		-31	-84	-172 %
Kustannusvastaavuus-%		95	88	-8%

Laskelma on laadittu Valtiokonttorin määräyksen 19.12.2005 Dnro 364/03/2005 mukaisesti.

Laskelma sisältää yhteisrahoitteisen toiminnan projektit, joiden varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus on ollut vähintään 100.000 €.

1) Vuoden 2005 tilinpäätöksessä ei ole esitetty kustannusvastaavuuslaskelmaa yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

1.4 Tulokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Suoritteiden lukumäärille ei ole asetettu tulostavoitteita, koska Vankeinhoitolaitos ja Kriminaali-
huoltolaitos eivät voi vaikuttaa täytäntöönpantaviksi tulevien rangaistusten määriin.

TOIMINNAN LAAJUUTTA KUVAA- VAT LUVUT	2005 to- teuma	2006 toteuma	2007 TA kts. TA08	2007 tulos- sopimus	2007 toteuma	Vrt 2007 – tulos- sopimus
VHL						
Vapaudesta vankilaan tulleet	7 552	7 292	7 500 7300	7 500	7 303	-197
Vankeja keskimäärin	3 888	3 778	3 800 3650	3 700	3551	-149
Vankeusvankeja	3 190	3 127		3 080	2911	-169
- joista koevapaudessa			25	25	22	-3
Sakkovankeja	179	189		160	134	-26
Tutkintavankeja	519	463		460	506	+46
KHL						
Täytäntöönpantaviksi tulleet yh- dyskuntaseuraamukset	5 819	5 661	6 140 5700	5 800	5 520	- 280
Täytäntöönpantaviksi tulleet yhdyskuntapalvelurangaistukset	3 983	3 679		3 800	3 687	-113
Täytäntöönpantaviksi tulleet nuorisorangaistukset	33	34		50	23	- 27
Ehdonalaisesti vapautuneita tullut valvontaan vuoden aikana	993	1 179		1 200	1 140	- 60
Ehdollisesti rangaistuja nuoria tullut valvontaan vuoden aikana	810	769		750	693	- 57
Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavia keskimäärin	4 791	4 593	4 600	4 750	4 800	50
Yhdyskuntapalvelurangaistusta suorit- tavia keskimäärin	1 752	1 650		1 750	1 673	-77
Nuorisorangaistusta suorittavia keski- määrin päivässä	30	28		30	18	-12
Ehdonalaisesti vapautuneita valvottavia keskimäärin päivässä	1 437	1 486		1 570	1782	212
Ehdollisesti rangaistuja nuoria valvot- tavia keskimäärin päivässä	1 572	1 429		1 400	1 327	-73

Vuoden keskimääräinen vankiluku 3 551 on noin 150 vähemmän kuin tulossopimuksessa ennakoitiin. Vapaudesta tuli vankilaan noin 200 henkilöä vähemmän kuin tulossopimuksessa ennakoitiin.

Yhdyskuntaseuraamuksia tuli täytäntöönpantaviksi 280 vähemmän kuin tulos-sopimuksessa ennakoitiin. Yhdyskuntaseuraamusta suorittavien päivittäinen keskimäärä oli 50 ennakoitua suurempi. Suurin lisäys oli ehdonalaisesti vapautuneiden valvottavien määrissä. Nuorten osuus on edelleen vähentynyt. Nuorisorangaistuksia tuli täytäntöönpantaviksi vuoden aikana ainoastaan 23 kappaletta.

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Vankilaolosuhteiden parantaminen oli keskeinen tulostavoite vuonna 2007. Vankeinhoitolaitoksen investointiohjelman laatiminen vuosille 2010 - 2015 on valmisteilla. Laitospaikkasuunnitelma Länsi-Suomen aluevankilan osalta sisällytetään valmisteilla olevaan investointisuunnitelmaan.

Turun uusi vankila valmistui ja otettiin käyttöön aikataulun mukaisesti lokakuun aikana.

Paljusellien käyttö naisten osalta vähentyi Turun uuden vankilan valmistumisen jälkeen. Tällöin Hämeenlinnasta voitiin siirtää Turkuun 38 naista ajanmukaisiin tiloihin. Samoin 8-paikkaisen naisosaston perustaminen Satakunnan vankilaan vähensi naisvankien määrää Hämeenlinnassa. Paljusellien käyttöä on voitu vähentää myös sitä kautta, että vankisairaaltalta vapautuneita tiloja on otettu naisten käyttöön vankitiloina, yhteensä n. 15 paikkaa

Kaakkois-Suomen aluevankila on perustanut 10-paikkaisen osaston naisille Konnunsuon vankilaan.

Avovankiloiden ja avovankilaosastojen käyttöasteelle asetettiin tulostavoitteeksi 90 %. Vuoden aikana toteutunut käyttöaste avolaitoksissa oli 81 %.

Tuotokset ja laadunhallinta	2005 toteutuma	2006 toteutuma	2007 tavoite	2007 toteutuma
VHL				
Rangaistusta suorittavista avolaitoksissa (keskimäärin) %	25,4	26	29	27
Käyttöaste avolaitoksissa (vähintään) % majoituspaikoista		84	90	81

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstömäärä	2005	2006	2007 **	2007 Tavoite	Vert. 2006/2007
Henkilötyövuodet *	3155	3085	3099	3117	+ 0,5 %
Henkilöstömäärä 31.12.	3285	3185	3237		+ 1,6 %
- naiset	1252	1231	1294		+ 5,1 %
- miehet	2033	1954	1943		-0,6 %

* sis. työllisyysvaroin palkatut ja korkeakouluharjoittelijat

** vertailtavuuden säilyttämiseksi vuoden 2007 htv-luku ei sisällä Rikosseuraamusalan koulutuskeskusta. Yhteensä rikosseuraamusalan (Rise, Khl, Vhl, Rskk) htv:t vuonna 2007 olivat 3147 (tavoite 3150)

Osaaminen	2005	2006	2007 *	2007 Ta- voite	Vert. 2006/2007
Koulutustasoindeksi	4,1	4,2	4,1		-0,1 %yks
- naiset	4,5	4,6	4,6		0,0 %yks
- miehet	3,8	3,8	3,8		0,0 %yks
Koulutuksen pituus, työpäivää/koulutettu	6,8	6,6	6,3		-0,3 %yks
Koulutuspanostus, työpäivää/htv	2,8	2,4	2,8		+0,4 %yks
Koulutus ja kehittäminen, euroa/htv	387	209			
Henkilöstön arvo, euroa	1 328 243 677	1 267 647 801	1 242 677 646		-16 004 471,00

Henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen liittyvät toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteuttaminen

1. VMBaroon perustuva työtyytyväisyysindeksi lähenee valtionhallinnon keskitasoa. Vuoden alussa toteutettavan VMBaro-kyselyn vastausprosentti on jokaisessa yksikössä vähintään 50.

Tulostavoitteita ei saavutettu kaikissa yksiköissä. Rikosseuraamusalan yksiköiden vastausprosentti vaihteli 22,5 %:n ja 100 %:n välillä. Vankeinhoitolaitoksessa vastausprosentti oli aluevankiloissa 46,8 % ja terveydenhuoltoyksikössä 54,3 %. Kriminaalihuoltolaitoksen vastaava luku oli 92,5 % ja Rikosseuraamusviraston 92,6 %.

Rikosseuraamusalan työtyytyväisyysindeksi oli 3,04 kun koko valtionhallinnon työtyytyväisyysindeksi vuonna 2007 oli 3,3. Aluevankiloiden työtyytyväisyysindeksi oli 2,95, Kriminaalihuoltolaitoksen 3,41, terveydenhuoltoyksikön 3,16 ja Rikosseuraamusviraston 3,33.

2. Rikosseuraamusviraston tavoitteena oli, että Vankeinhoitolaitoksen rakennemuutokseen liittyvien aluevankiloiden henkilöstöjärjestelyjen edellyttämiä sopeuttamistoimenpiteitä on toteutettu koulutus- ja muilla järjestelyillä.

Tulostavoite saavutettiin. Henkilöstöjärjestelyistä aiheutuvaa uudelleen koulutustarvetta oli arvioitua vähemmän. Vankeinhoitoesimiesten uusien työtehtävien sisäistämisestä ja yhdistämisestä entisiin tehtäviin, ajankäytöstä sekä osaamis- ja koulutustarpeista on toteutettu selvitys, jonka pohjalta käynnistettiin toimenpiteitä syksyn aikana.

3. Kriminaalihuoltolaitos ja Vankeinhoitolaitos ovat käyttäneet Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen tarjoamia lisä- ja täydennyskoulutuspalveluja koulutustarvetta vastaavasti. Rikosseuraamusvirasto ja aluevankilat sopivat koulutuksen järjestämistavasta (mm. koulutuspaikka) koulutuskeskuksen kanssa. Koulutuksen ohjausjärjestelmästä on tehty suunnitelma kriminaalipoliittisen osaston, Rikosseuraamusviraston ja koulutuskeskuksen yhteistyönä maaliskuun loppuun mennessä.

Oikeusministeriön 12.6.2007 tekemän päätöksen mukaan Rikosseuraamusalan koulutuskeskus siirtyy vuoden 2008 alusta Rikosseuraamusviraston tulosohtaukseen. Varsinaista suunnitelmaa koulutuksen ohjausjärjestelmästä ei ole tehty.

Kouluttavapäivillä ja koulutettavien määrillä mitaten Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen koulutuspalveluja on käytetty koulutuskeskukselle asetetun tavoitteen mukaisesti.

4. Rikosseuraamusalan palkkauksellinen asema suhteessa muuhun julkishallintoon (VPL) on selvitetty ja palkkausjärjestelmän tasapuolinen toteutuminen rikosseuraamusalalla on varmistettu.

Tulostavoitetta ei saavutettu, koska työväline, työnantajan henkilöstöjärjestelmä Tahti, ei ole ollut vielä käytettävissä. Palkkausjärjestelmän tasapuoliseen toteutumiseen alalla on kiinnitetty erityistä huomiota mm. seurantaryhmän työssä ja työnantajan palkkapolitiittisia toimenpiteitä tehtäessä.

Palkkausjärjestelmän sisäistä tasapuolisuutta on kehitetty kohdistamalla työnantajapäätöksiin Kriminaalihuoltolaitoksen palkkaukseen lisärahoitusta.

5. Rikosseuraamusalalla on otettu käyttöön johtajuuden arviointimenetelmä, joka toimii pohjana johtajien henkilökohtaisille kehittämissuunnitelmille. Johtamista arvioidaan seuraavista näkökulmista: johtajuus, palvelukyky, henkilöstö, toiminnallinen tehokkuus.

Tulostavoite on saavutettu.

Työhyvinvointia kuvaavat tunnusluvut	2005	2006	2007	Vert. 2006/2007
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	14,30	15,2	14,2	1,0 %yks
- VHL, kalenteripäivää/htv		20,9	19,9	1,0 %yks
- KHL, työpäivää/htv		12,5	11,8	0,7 %yks
- RISE, työpäivää/htv		7,8	16,8	9,0 %yks
Työterveyshuolto, euroa/htv	399	381	441	15,8 %yks

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Rikosseuraamusviraston tiliviraston menoihin oli käytettävissä kertomusvuonna oikeusministeriön pääluokan 25 määrärahoja yhteensä 230,7 miljoonaa euroa, mikä on 10,0 miljoonaa euroa ja 4,5 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Määrärahoista 224,4 miljoonaa euroa on vuoden 2007 talousarviossa myönnettyjä määrärahoja (lisätalousarviot 4,1 milj. euroa) ja edelliseltä vuodelta siirrettyjä määrärahoja 6,3 miljoonaa euroa. Talousarviossa myönnettiin virastojen ja laitosten toimintamenoihin yhteensä 202,7 miljoonaa euroa (lisätalousarviot 4,1 milj. euroa) ja sijoitusmenoihin 5,4 miljoonaa euroa. Käytettävissä olleista määrärahoista virastojen ja laitosten toimintamenoihin myönnettyjä määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 207,9 miljoonaa euroa (198,6 milj. euroa) eli 4,7 % enemmän kuin edellisenä vuonna, ja avolaitostöihin myönnettyjä määrärahoja 6,6 miljoonaa euroa (7,2 milj. euroa) eli 8,3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Tiliviraston käytössä oli muiden pääluokkien määrärahoja yhteensä 1,6 miljoonaa euroa, mistä tilivirastojen välisestä yhteistoiminnasta aiheutuneita menoja laskutettiin määrärahan myöntäneiltä virastoilta yhteensä 0,9 miljoonaa euroa (talousarviokirjanpidon tili 630).

Nettobudjetoidulle toimintamomentille kirjattiin varainhoitovuoden aikana tuloja yhteensä 8,0 miljoonaa euroa, mistä maksullisen toiminnan tulot olivat 7,2 miljoonaa euroa ja yhteistoiminnan tuotot 0,2 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan tuloja kirjattiin tuloarviotilille 12.25.50 (Rangaistusten täytäntöönpanon tulot) 5,1 miljoonaa euroa, kun maksullisen toiminnan tulot yhteensä olivat 12,3 miljoonaa euroa.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Menoarviotilit ja siirretyt määrärahat

Pääluokan 25 määrärahoja käytettiin 225,9 miljoonaa euroa (214,3 milj. euroa), mikä on 5,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Virastojen ja laitosten toimintameno määrärahoja käytettiin 204,1 miljoonaa euroa (193,4 milj. euroa) eli 5,5 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Avolaitostöihin myönnettyjä määrärahoja käytettiin 5,5 miljoonaa euroa (6,0 milj. euroa) ja 8,3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Muiden pääluokkien määrärahoja käytettiin yhteensä 1,6 miljoonaa euroa (1,5 milj. euroa), mihin sisältyy valtionhallinnolle tarkoitettuja palkkaperusteisia työllistämistukimäärärahoja 0,6 miljoonaa euroa (0,6 milj. euroa). Tilivirastojen väliseen yhteistoimintaan liittyviä menoja kirjattiin talousarviokirjanpidon tilille 630 yhteensä 0,9 miljoonaa euroa (0,8 milj. euroa).

Menoarviotileille ja siirrettyjen määrärahojen tileille kirjatut menot (netto) olivat yhteensä 226,6 miljoonaa euroa (215,0 milj. euroa), mikä on 5,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2008 siirrettiin määrärahoja 4,8 miljoonaa euroa (6,4 milj. euroa), mikä on 1,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Siirrettyihin määrärahoihin sisältyy toimintameno määrärahoja 3,8 miljoonaa euroa ja avolaitostöihin tarkoitettuja määrärahoja 1,0 miljoonaa euroa.

Tuloarviotilit

Rangaistusten täytäntöönpanon tuloja (mom. 12.25.50.) kertyi kertomusvuonna yhteensä 9,1 miljoonaa euroa (9,6 milj. euroa) eli 5,2 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tuloarvio alitettiin 0,5 miljoonalla eurolla.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tiliviraston tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Laskelman edellisen vuoden vertailuluvut on oikaistu vuokrien ja muiden kulujen osalta 1.1.2007 muuttuneen kirjanpitokäytännön mukaiseksi. Tiliviraston kulut olivat kertomusvuonna 217,5 miljoonaa euroa tuottoja suuremmat. Kulujäämä kasvoi edellisestä vuodesta 8,3 %.

Toiminnan tuotot (17,9 milj. euroa) olivat 0,3 miljoonaa euroa ja 1,8 % edellisen varanhoidovuoden kertymää suuremmat. Tuottoihin sisältyy maksullisen toiminnan tuottoja 12,3 miljoonaa euroa, vuokria ja käyttökorvauksia 1,9 miljoonaa euroa ja muita toiminnan tuottoja 3,7 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan tuottoihin sisältyy kanttiinien myyntituottoja 4,9 miljoonaa euroa (v. 2006 4,7 milj. euroa). Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 0,6 miljoonaa euroa. Vuokria ja käyttökorvauksia kertyi edellisestä vuodesta vastaava määrä. Muut toiminnan tuotot vähenivät 0,3 miljoonaa euroa.

Toiminnan kulut (221,5 milj. euroa) olivat 15,9 milj. euroa ja 7,7 % suuremmat kuin edellisellä vuonna. Henkilöstökulut olivat toiminnan kuluista 59 %, vuokrat 15 %, aineiden ja tarvikkeiden ostot 13 %, palvelujen ostot 9 %, poistot 2 % ja muut kulut 1 %. Kulurakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Henkilöstökuluihin (130,8 milj. euroa) sisältyy vankipalkkoja, vankien toiminta- ja käyttörahoja sivukuluineen 6,5 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta 4,5 miljoonaa euroa ja 3,6 %. Lomapalkkavelan muutoksena on henkilöstökuluihin kirjattu yhteensä 0,8 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Henkilöstökuluihin sisältyy 0,03 miljoonan euron eläkemaksujen palautus vuodelta 2006. Oikaisuerinä henkilöstömenoihin on kirjattu sairausvakuutuslain, tapaturmavakuutuslain ja muiden vastaavien lakien mukaisina palautuksina yhteensä 2,0 miljoonaa euroa, mikä vastaa edellisellä varainhoitovuotena kertyneiden palautusten määrää.

Vuokrat (32,1 milj. euroa) olivat 3,5 miljoonaa euroa ja 8,3 % edellisestä vuodesta suuremmat. Vuokrakuluista 28,1 miljoonaa euroa oli toimitilojen vuokria (Senaattikiinteistöille maksetut vuokrat 26,8 milj. euroa), 2,4 miljoonaa euroa asuntojen vuokria, 0,9 miljoonaa euroa maanvuokria, 0,5 miljoonaa euroa koneiden ja laitteiden sekä kuljetusvälineiden vuokria ja muita vuokria 0,3 miljoonaa euroa. Toimitilojen vuokrat kasvoivat edellisestä vuodesta 2,9 miljoonaa euroa (11,7 %).

Aineiden ja tarvikkeiden ostot (29,7 milj. euroa) kasvoivat 1,5 miljoonaa euroa ja 5,5 % edellisestä vuodesta. Erään sisältyy lämmitys- ja sähköenergian ostoja 6,3 miljoonaa euroa, elintarvikkeiden ostoja 3,8 miljoonaa euroa, arvoltaan vähäisen käyttöomaisuuden ostoja 2,4 miljoonaa euroa ja rakennusmateriaalin ostoja 1,4 miljoonaa euroa sekä kanttiinimyyntilöiden ostoja 4,6 miljoonaa euroa. Lämmitys- ja sähköenergian ostot nousivat 0,1 miljoonaa euroa (1,9 %) ja elintarvikkeiden ostot laskivat 65 tuhatta euroa (1,7 %) edellisestä vuodesta. Käyttöomaisuuden ostot kasvoivat 0,9 miljoonaa euroa (58,2 %). Rakennusmate-

riaalin ostot vähenivät 0,2 miljoonaa euroa (14,4 %). Kanttiinimyymlöiden ostot kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa (2,2 %) ja muiden aineiden ja tarvikkeiden ostot 0,3 miljoonaa euroa (4,3 %) edellisestä vuodesta.

Palvelujen ostot (19,5 milj. euroa) kasvoivat 2,9 miljoonaa euroa eli 17,5 %. Palvelujen ostoihin sisältyy korjaus- ja kunnossapitopalveluja 2,9 miljoonaa euroa, toimistopalveluja 2,4 miljoonaa euroa, puhtaanapito- ja pesulapalveluja 2,1 miljoonaa euroa, henkilöstöpalveluja 1,7 miljoonaa euroa, rakentamispalveluja 0,1 miljoonaa euroa ja erilaisia muita palveluja 10,3 miljoonaa euroa. Muihin palveluihin sisältyy vankien terveystalveluja 3,0 miljoonaa euroa, kuljetuspalveluja ja rahtimaksuja 1,7 miljoonaa euroa sekä asiantuntija- ja tutkimuspalveluja 1,5 miljoonaa euroa. Korjaus- ja kunnossapitopalvelut kasvoivat 0,4 miljoonaa euroa (17,7 %) kuten toimistopalvelutkin (21,2 %). Puhtaanapito- ja pesulapalvelujen ostot kasvoivat 0,6 miljoonaa euroa (44,2 %). Henkilöstöpalvelut lisääntyivät 0,3 miljoonaa euroa (22,4 %). Rakentamispalvelujen ostot vähenivät 0,2 miljoonaa euroa (61,4 %). Muista palveluista vankien terveystalvelujen ostot vähenivät edellisestä vuodesta 0,3 miljoonaa euroa (9,6 %), kuljetus- ja rahtimaksut kasvoivat 0,2 miljoonaa euroa (9,6 %) ja asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden ostot 0,5 miljoonaa euroa (48 %).

Muut kulut (2,4 milj. euroa) olivat 0,2 miljoonaa euroa ja 10,0 % edellistä vuotta suuremmat. Henkilöstön matkakulut olivat 2,0 miljoonaa euroa (1,9 milj. euroa).

Valmistus omaan käyttöön (1,7 milj. euroa) väheni edellisestä vuodesta 4,3 miljoonaa euroa (71,2 %). Erään on tehty vankitietojärjestelmän vuoden 2006 hankintamenon kirjausta koskeva 1 174 640,82 euron oikaisu, joten valmistus omaan käyttöön oli varainhoitovuoden aikana yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Työsiirtolätöiden osuus erästä on 2,6 miljoonaa euroa, kun vastaava erä edellisenä vuonna oli 3,3 miljoonaa euroa.

Poistojen määrä (4,0 milj. euroa) kasvoi edellisestä vuodesta 0,7 miljoonaa euroa (19,6 %), mikä johtuu ensi sijassa vankitietojärjestelmän (hankintahinta 5 575 505 euroa) 30.6.2007 tapahtuneesta käyttöönötosta. Suunnitelmasta poikkeaviin poistoihin kirjattiin valtionhallinnon ulkopuolisille tehtyjen työsiirtolätöiden arvona 886 765 euroa.

Sisäiset kulut (4,5 milj. euroa) ovat lähes kokonaan Oikeushallinnon tietotekniikkakeskukselle sopimuksen mukaan maksettuja tietohallintopalveluja. Sisäiset kulut vähenivät edellisestä vuodesta 0,2 miljoonaa euroa (4,1 %). Sisäisiin kuluihin sisältyy itse valmistettujen järjestelmien hankintamenoja yhteensä 807 312 euroa, mistä aktivointikirjaus on tehty oikeusministeriön tiliviraston kirjanpitoon ja siirretty hallinnan siirtona edelleen Rikosseuraamusviraston taseeseen.

Toiminnan tuotoilla katettiin 8 % (9 %) toiminnan kuluista.

1.6.4 Tase

Tiliviraston tase on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Taseen loppusumma kasvoi edellisestä varainhoitovuodesta 0,1 miljoonaa euroa eli 0,3 %.

Vastaavaa

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten tasearvo (13,2 milj. euroa) väheni 2,3 miljoonaa euroa. Aineettomat hyödykkeet koostuvat valmiina ostetuista atk-ohjelmista, itse valmistetuista atk-järjestelmistä ja valmisteilla olevista atk-järjestelmistä, joita ei ole vielä otettu käyttöön. Aineettomien hyödykkeiden ennakkomaksuihin ja keskeneräisiin hankintoihin on tehty varainhoitovuoden aikana 1 174 640,82 euron oikaisu, joka koskee edellisenä vuonna tehtyä vankitietojärjestelmän hankintamenon aktivointia. Muut pitkävaikutteiset menot –erä on 30.6.2007 käyttöön otetun vankitietojärjestelmän kirjanpitoarvo. Ennakkomaksut ja keskeneräisistä hankinnat sisältävät BO:n budjetointisovelluksen hankintamenot. Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo väheni 1,0 miljoonaa euroa, mikä johtui ensi sijassa kone- ja laiteinvestointien vähenemisestä. Käyttöomaisuusarvopapereista siirrettiin Valtiokonttorin hallintaan puhelinyhtiöiden osakkeita 20 985 euron arvosta. Kokonaisinvestoinnit olivat kertomusvuonna yhteensä 2,0 miljoonaa euroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden kirjanpitoarvo (8,8 milj. euroa) kasvoi varainhoitovuonna 2,3 miljoonaa euroa (35,7 %), mikä johtuu ensi sijassa lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvien siirtosaamisten kasvusta. Vaihto-omaisuuden tasearvo oli 4,8 miljoonaa euroa ja se väheni edellisestä vuodesta 0,2 miljoonaa euroa (4,2 %). Lyhytaikaiset saamiset kasvoivat edellisestä vuodesta 2,5 miljoonaa euroa, koska siirtosaamisiin on tilinpäätöksessä kirjattu virheellisen tositapäivän johdosta tammikuussa 2008 tilitetyt eläke-, tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksut (yhteensä 2,5 miljoonaa euroa). Virastojen ja laitosten kassoissa oli rahavaroja varainhoitovuoden lopussa yhteensä 0,1 miljoonaa euroa.

Vastattavaa

Oma pääoma väheni edellisestä varainhoitovuodesta 4,2 miljoonaa euroa ja 80,0 %. Pääoman siirrot lisäsivät omaa pääomaa 213,3 miljoonalla eurolla ja tilikauden kulujäämä vähensi sitä 217,5 miljoonalla eurolla. Pääoman siirrot –erä sisältää tiliviraston maksuliikemenotilille valtion yleiseltä maksuliikemenotililtä siirretyt katteet (231,7 milj. euroa) vähennettynä tiliviraston maksuliiketulotililtä valtion yleiselle maksuliiketulotilille tehdyillä tyhjennyksillä (17,6 milj. euroa) sekä tilivirastojen välisillä hallinnan siirroilla (0,8 milj. euroa).

Vieras pääoma on kokonaan lyhytaikaista vierasta pääomaa. Vieras pääoma kasvoi 4,3 miljoonaa euroa (15,4 %), mikä johtuu ensi sijassa ostovelkojen, edelleen tilitettävien erien ja siirtovelkojen kasvusta. Tilivirastojen välisiin tilityksiin sisältyvät palkkauksista suoritettavat ennakonpidätykset ja työnantajan sosiaaliturvamaksut sekä tapaturmamaksut, joiden tilityspäivä oli tammikuussa 2008. Edelleen tilitettävät erät ovat työnantajan eläkemaksuja, työntekijän eläkemaksuja ja työttömyysvakuutusmaksuja. Edelleen tilitettäviin eriin sisältyvät myös vuoteen 2007 kohdistuvat palkkaukset (2,0 milj. euroa), jotka on maksettu tammikuussa 2008. Siirtovelkoihin sisältyy 15,8 miljoonaa euroa lomapalkkavelkoja, jotka kasvoivat edellisestä vuodesta 0,8 miljoonaa euroa (5,2 %).

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa on arvioitu käyttämällä erilaisia arviointimenetelmiä ja arviointikehikkoja. Rikosseuraamusalalla on käytössä johtajuuden arviointimenetelmä, joka on käytössä Kriminaalihuoltolaitoksessa, Vankeinhoitolaitoksessa ja Rikosseuraamusvirastossa (360 Astetta). Riskienarviointimenetelmä Kaiku-luotain on käytössä Kriminaalihuoltolaitoksessa ja parhaillaan sen käyttöönottoa pilotoidaan Vankeinhoitolaitoksessa (KSA) kolmessa eri laitoksessa. Pilotoinnin kokemusten perusteella tehdään päätös Kaiku-luotain käyttöönotosta. Lisäksi COSO-ERM-arviointikehikkoa on käytetty sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan arvioinnissa.

Käytössä olevien seurantajärjestelmien avulla riskeistä ja kehittämistarpeista on saatu riittävä käsitys. Sisäiseen valvontaan ja riskien hallintaan ei liity systemaattisuutta ja järjestelmällisyyttä, eikä valvonnalle ole pääosin asetettu aikatauluja ja tarkastuspisteitä. Tästä syystä on tarvetta ottaa riskianalyysimenettely käyttöön ja olisi luotava systemaattisuutta sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutukselle. Sisäiselle tarkastukselle on tilikauden aikana perustettu rikosseuraamusalan tarkastusyksikkö, joka laatii vuosittain tarkastusohjelman.

Aluevankilauudistus toteutettiin 2006 vuoden lopussa. Uusi organisaatio hakee vielä uomi-
aan. Aluevankilaorganisaatiouudistus ja palvelukeskusmalliin siirtyminen ja siihen liittyvät
työjärjestysten muutokset aiheuttivat jonkin verran epäselvyyttä työnjaossa. Työnjakoa,
työkuvia ja toimintalinjauksia selkiinnytettiin tilikauden aikana ja niiden selkiyttämistä jat-
ketaan.

Syksyllä 2006 toteutetut vankeuslain voimaantulo ja vankeinhoitolaitoksen organisaatio-
uudistus aiheuttivat tarvetta toimeenpanna vankeinhoitolaitoksen henkilöstön työssä jak-
samiseen ja osaamisen kehittämiseen tähtäviä toimia. Vankeinhoitolaitoksen sairauspois-
saolot ovat jo vuosia olleet valtionhallinnon keskimääräisiä sairauspoissaoloja huomatta-
vasti korkeammat, mutta sairauspoissaolojen vuosia kasvanut määrä kääntyi viime vuonna
laskuun. Rikosseuraamusvirastossa laadittiin yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen kanssa sel-
vitys vankeinhoitoesimiesten kokemuksista uudesta työnkuvasta sekä uudistetuista työ-
aikajärjestelyistä. Tulokset vahvistivat käsitystä siitä, että jaksotyötä ja työvuorotaulukoita
on kehitettävä työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukemiseksi. Yhteistyössä Työterve-
yslaitoksen ja vankilavirkailijainliiton kanssa aloitettiin loppusyksyllä pilottina vankeinhoi-
toesimiesten jaksotyön kehittämisprojekti. Henkilöstön työhyvinvoinnin arvioinnissa käy-
tettiin apuna Valtiokonttorin tuottamaa tietoa valtion henkilöstön sairastavuudesta ja tilivi-
rastossa suoritetun VM Baro –tutkimuksen tuloksia.

Vankeuslain tavoitteiden toteutumisen kannalta Vankeinhoitolaitokselle asetetut tuotta-
vuustavoitteet muodostavat riskin. Vangeille järjestettävien toimintojen määrällinen ja laa-
dullinen kehittäminen edellyttäisi henkilöstön lisäämistä. Kuitenkin merkittävä osa tuotta-
vuussäästöistä on sidottu vankiluvun laskuun, jolloin tarvittavaa voimavaroalisäystä ei syn-
ny kohdennettavaksi toimintojen kehittämiseen.

Oikeusministeri asetti selvitysmiehen arvioimaan rikosseuraamusalan hallinnon, talouden,
ohjauksen ja valvonnan tilaa. Selvitys valmistui vuoden 2007 tammikuussa. Osana mainit-
tua selvitystä valmistui oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen yksikön suorittama rikos-
seuraamusalan taloussuunnittelun arviointiraportti. Selvitysmies esitti raportissaan rikos-

seuraamusalan toimintatapoihin, johtamiseen ja rakenteiden edelleen kehittämiseen liittyviä ehdotuksia.

Oikeusministeriö teki päätöksen vankeinhoidon kehittämisohjelmasta ja antoi toimeksianton rikosseuraamusalan organisaation kehittämisestä kesäkuussa 2007. Rikosseuraamusviraston valmistelussa päädyttiin siihen, että on tarkoituksenmukaista yhdistää vankeinhoidon kehittämisohjelman ja rikosseuraamusalan yhdentymistä koskevan toimeksianton toteuttaminen yhdeksi hankekokonaisuudeksi eli rikosseuraamusalan kehittämishankkeeksi. Kehittämishanke käynnistyi marraskuussa 2007.

Vuonna 2008 valmistellaan ja osin myös toteutetaan toimenpiteet, joita rikosseuraamusalan sopeuttaminen menokehykseen edellyttää ja organisoidaan rikosseuraamusviraston toiminta niin, että se mahdollistaa rikosseuraamusalan toiminnan, talouden ja henkilöstövoimavarojen yhtenäisen hallinnan ja ohjauksen. Samalla luodaan valmiudet Vankeinhoitolaitoksen ja Kriminaalihuoltolaitoksen hallinnon yhdistämiselle niin, että se on toteutettavissa vuonna 2010.

Oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen yksikkö on tarkastuksissaan kiinnittänyt huomioita talousohjeistukseen. Tarkastuksessa havaitut keskeiset kehittämistarpeet kohdistuivat toimintavaltuuksien ja roolien määrittämiseen sekä määräysten ja ohjeiden ajantasaisuuteen, riittävyyden ja käytettävyyden varmistamiseen. Tilikauden aikana taloussääntö päivitettiin ja palvelusopimus solmittiin palvelukeskuksen kanssa. Palvelusopimuksessa on sovittu työnjako tiliviraston, laitosten ja palvelukeskuksen välillä. Tilivirastojen ja palvelukeskuksen työnjaosta sekä ohjeiden ja määräysten jakelijana on sovittu. Talousohjeistusta on päivitetty samalla kehittäen niiden käytettävyyttä niin, että tiliviraston antama ohjeistus viehdään sähköiseen muotoon Intranettiin kaikkien käytettäväksi. Ohjeistuksen laadintaa ja olemassa olevien ohjeitten päivitystä jatketaan.

Sisäinen tarkastus kiinnitti myös huomioita toiminnan ja talouden suunnitteluun sekä tulosohjaukseen. Rikosseuraamusalan kehittämishankkeessa kehitetään talousarvio-, tulosohjaus- ja raportointiprosesseja niin, että ne muodostavat kaikilta osin toisiinsa kiinteästi liittyvän ja johdonmukaisen kokonaisuuden.

Tuottavuushanke edellyttää henkilöstön vähennystä ja henkilöstön siirtämistä uusiin tehtäviin. Myös tehtävien ulkoistaminen palvelukeskukseen on aiheuttanut henkilöstölle tehtävien muutosta. Henkilöiden siirtyessä uusiin tehtäviin henkilöt koulutetaan. Osaamisvajetta ei ole kyetty täysin koulutuksella ja ohjauksella täyttämään.

Määrärahan riittämättömyys muodostaa toiminnalle suuren riskin. Vankeinhoitolaitoksessa investointiohjelman etenemisen myötä Senaatti-kiinteistölle maksettavien pääomavuokrien menokehys kasvaa. Lisäksi vuokrat ovat indeksisidonnaisia. Indeksikorotuksiin ei ole osoitettu erillistä määrärahaa. Jos vuokrakehitystä ei kompensoida täysimääräisesti tulevaisuudessa menokehyksissä, Vankeinhoitolaitos joutuu säästämään tarvittavan lisärahoituksen muusta toiminnastaan. Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimistojen toimitilat sijaitsevat pääosin yksityisten vuokranantajien tiloissa. Joillakin aluetoimistopaikkakunnilla on ollut vaikeuksia saada työ- ja tietoturvallisuuden vaatimukset täyttäviä ja myös asiakastyön näkökulmasta toimivia toimitiloja.

Määrärahan riittämättömyydestä johtuen riskinottohalukkuus koko toiminnalle pitäisi määrittellä ja riskinotto-suunnitelma olisi laadittava.

1.8 Arviointien tulokset

Rikosseuraamusviraston sisäinen tarkastus suoritti tarkastussuunnitelman mukaisesti yksiköiden vaihto-omaisuuden ja käyttöomaisuuden hallinnan tarkastuksen Vankeinhoitolaitoksen ja Kriminaalihuoltolaitoksen yksiköiden osalta. Tarkastuksessa kartoitettiin yksiköiden vaihto-omaisuuden ja käyttöomaisuuden hallinnan toimintamallit ja hallinnoinnissa käytettävät tietojärjestelmät.

Tarkastuksen perusteella havaittiin kehittämistarpeita olevan erityisesti materiaaliohjesääntöjen uudistamisessa vastaamaan aluevankilaorganisaatiota ja uutta hankintalainsäädäntöä. Toimintaprosessit tulee myös päivittää palvelukeskuksen ja yksiköiden välisen työnjaon mukaiseksi. Käytössä olevia monia erilaisia kassa- ja tietojärjestelmiä tulisi yhdenmukaistaa käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.

Materiaaliohjesääntöjen uudistaminen käynnistetään rikosseuraamusalalla vuonna 2008 projektiluonteisesti yhteistyössä aluevankiloiden kanssa. Vaihto-omaisuuden ja käyttöomaisuuden hallinnan ohjeistusta täydennetään mm. irtaimistorekisterin osalta.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Tilivirastossa ei varainhoitovuonna havaittu valtion varoihin tai omaisuuteen kohdistuneita väärinkäytöksiä.

2. Talousarvion toteutumalaskelma

Tuloarviotilit

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2007	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	2 083 418,07	2 209 158	2 209 158,11	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	2 083 418,07	2 209 158	2 209 158,11	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	9 579 790,22	9 745 640	9 273 560,26	-472 080,06	95
12.25.50. Rangaistusten täytäntöönpanon tulot	9 574 678,94	9 550 000	9 077 919,94	-472 080,06	95
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	5 111,28	195 640	195 640,32	0,00	100
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	3 655,89	4 890	4 889,63	0,00	100
13.03.01. Osinkotulot	3 655,89	4 890	4 889,63	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	11 666 864,18	11 959 688	11 487 608,00	-472 080,06	96

Menoarviotilit

Sivu 2 (3)

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö		Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2007	vuonna 2007	Käyttö (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	50 033,63	22 487	16 307	6 180,23	22 487	0,00	54 718,52	69 158,52	44 822,11	24 336,41	
24.01.19. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)											
24.01.19.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot	2 153,63										
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		8 047	8 047,01		8 047,01	0,00					
24.01.29.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot		8 047	8 047,01		8 047,01	0,00					
24.50.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	47 880,00	14 440	8 259,77	6 180,23	14 440,00	-	54 718,52	69 158,52	44 822,11	24 336,41	
25. Oikeusministeriön hallinnonala	213 382 995,82	224 367 327	219 813 138,09	4 554 188,73	224 367 326,82	0,00	6 342 401,15	214 442 401,15	209 637 156,25	4 805 244,90	
25.01.19. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	14 827 995,82										
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		16 267 327	16 267 326,82		16 267 326,82	0,00					
25.50.21. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)	193 155 000,00	202 700 000	198 910 207,87	3 789 792,13	202 700 000,00	-	5 189 457,51	207 889 457,51	204 099 665,38	3 789 792,13	
25.50.21.1. Toimintamenot 1)	185 855 000,00	195 000 000	192 166 757,18	2 833 242,82	195 000 000,00	-	5 189 457,51	200 189 457,51	197 356 214,69	2 833 242,82	
25.50.21.2 Työtoiminnan liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentaminen (EK)(enintään) 1)	5 300 000,00	5 700 000	4 811 982,73	888 017,27	5 700 000,00	-	0,00	5 700 000,00	4 811 982,73	888 017,27	
25.50.21.3 Palvelussuhdeasuntojen vuokraosuudet (EK) (enintään) 1)	2 000 000,00	2 000 000	1 931 467,96	68 532,04	2 000 000,00	-	0,00	2 000 000,00	1 931 467,96	68 532,04	
25.50.74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)	5 400 000,00	5 400 000,00	4 635 603,40	764 396,60	5 400 000,00	-	1 152 943,64	6 552 943,64	5 537 490,87	1 015 452,77	
25.50.74.1. Avolaitostyöt 1)	4 700 000,00	5 000 000	4 389 504,68	610 495,32	5 000 000,00	-	747 809,37	5 747 809,37	5 133 170,60	614 638,77	
25.50.74.2. Työsiirtolatyöt kunnan omistuksessa oleviin työkohteisiin (EK) (enintään) 1)	700 000,00	400 000	246 098,72	153 901,28	400 000,00	-	405 134,27	805 134,27	404 320,27	400 814,00	
27. Puolustusministeriön hallinnonala		33 300	33 300,00	0,00	33 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
27.10.21 Puolustusvoimien toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)											
27.10.21.9. Muut toimintamenot		33 300	33 300,00	0,00	33 300,00	-					

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö		Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2007	Käyttö vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	112 022,53	3 828	3 828,45	0,00	3 828,45	0,00	32 810,70	32 810,70	32 810,70	0,00
28.01.19. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	5 397,62									
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		3 828	3 828,45		3 828,45	0,00				
28.80.24. Työhyvinvoinnin tuki (siirtomääräraha 2 v) 2)	106 624,91						32 810,70	32 810,70	32 810,70	0,00
34. Työministeriön hallinnonala	579 605,51	573 838	573 838,09	0,00	573 838,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.06.51. Työllistämisen-, koulutus- ja erityismenot (arviomääräraha)	579 605,51									
34.06.51.2.1. Palkkaukset	579 605,51	573 838	573 838,09		573 838,09	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	214 124 657,49	225 000 780	220 440 411,41	4 560 368,96	225 000 780,37	0,00	6 429 930,37	214 544 370,37	209 714 789,06	4 829 581,31

1) Vuodelle 2007 siirretyt määrärahat on esitetty varainhoitovuoden aikana tehtyjen tilijaottelun muutosten mukaisina (mom. 25.50.21, 25.50.74).

2) Vuodelta 2006 siirtyneestä määrärahasta on palautettu Valtiokonttorille 14 898,47 euroa.

3. Tuotto- ja kululaskelma

	1.1. - 31.12.2007		1.1. - 31.12.2006	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	12 320 743,18		11 672 858,55	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	1 939 452,12		2 008 463,50	
Muut toiminnan tuotot	<u>3 654 314,57</u>	17 914 509,87	<u>3 919 014,97</u>	17 600 337,02
TOIMINNAN KULUT				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	29 654 418,69		28 122 544,96	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	199 532,65		111 175,30	
Henkilöstökulut	130 840 247,51		126 346 143,24	
Vuokrat	32 142 444,06		29 669 628,94	
Palvelujen ostot	19 476 205,38		16 581 606,35	
Muut kulut	2 427 000,97		2 207 044,80	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	11 937,26		597 115,44	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 739 991,26		-6 032 645,14	
Poistot	4 040 898,13		3 378 561,86	
Sisäiset kulut	<u>4 468 975,21</u>	-221 521 668,60	<u>4 658 981,95</u>	-205 640 157,70
JÄÄMÄ I		-203 607 158,73		-188 039 820,68
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	12 129,59		4 385,13	
Rahoituskulut	<u>-8 561,90</u>	3 567,69	<u>-5 510,62</u>	-1 125,49
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	207 408,25		3 750,81	
Satunnaiset kulut	<u>-35 689,95</u>	171 718,30	<u>-16 430,17</u>	-12 679,36
JÄÄMÄ II		-203 431 872,74		-188 053 625,53
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot elinkeinoelämältä			695,48	
Kulut				
Siirtotalouden kulut kotitalouksille		<u>-18 368,00</u>	<u>-16 432,09</u>	<u>-15 736,61</u>
JÄÄMÄ III		-203 450 240,74		-188 069 362,14
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	2 229 674,86		2 105 219,83	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-16 299 719,00</u>	-14 070 044,14	<u>-14 857 348,83</u>	-12 752 129,00
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-217 520 284,88</u>		<u>-200 821 491,14</u>

4. Tase

	31.12.2007		31.12.2006
VASTAAVAA			
KANSALLISOMAISUUS			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	631 208,00		529 049,00
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Aineettomat oikeudet	29 826,00		57 991,00
Muut pitkävaikutteiset menot	4 633 617,00		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>109 624,00</u>	4 773 067,00	<u>6 048 149,81</u>
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Rakennukset	624 202,00		659 426,00
Rakennelmat	23 527,00		29 742,00
Rakenteet	599 948,00		721 867,00
Koneet ja laitteet	6 642 374,00		7 471 067,00
Kalusteet	179 006,00		201 645,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>299 353,39</u>	8 368 410,39	<u>280 039,74</u>
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET			
Käyttöomaisuusarvopaperit		<u>35 643,00</u>	<u>56 628,00</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		13 177 120,39	15 526 555,55
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS			
VAIHTO-OMAISUUS			
Aineet ja tarvikkeet	1 725 874,63		1 907 094,77
Keskeneräinen tuotanto	717 001,80		629 074,08
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>2 332 019,00</u>	4 774 895,43	<u>2 450 196,49</u>
PITKÄAIKAISET SAAMISET			
Pitkäaikaiset saamiset		107,28	107,28
LYHYTAIKAISET SAAMISET			
Myyntisaamiset	656 880,37		726 913,77
Siirtosaamiset	3 247 276,27		664 911,22
Muut lyhytaikaiset saamiset	18 675,11		9 798,33
Ennakkomaksut	<u>1 809,50</u>	3 924 641,25	<u>1 366,92</u>
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT			
Kassatilit		<u>106 857,05</u>	<u>99 688,18</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		8 806 501,01	6 489 151,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u><u>22 614 829,40</u></u>	<u><u>22 544 755,59</u></u>

	31.12.2007		31.12.2006	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	269 413 004,89		269 413 004,89	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-274 671 460,17		-274 282 855,27	
Pääoman siirrot	213 314 853,93		200 432 886,24	
Tilikauden kulujäämä	<u>-217 520 284,88</u>	-9 463 886,23	<u>-200 821 491,14</u>	-5 258 455,28
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	489 781,35		465 151,49	
Ostovelat	8 825 118,49		5 901 141,57	
Tilivirastojen väliset tilitykset	2 538 779,58		2 446 898,89	
Edelleen tilitettävät erät	4 319 476,42		3 852 574,13	
Siirtovelat	15 898 665,40		15 130 964,79	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>6 894,39</u>	<u>32 078 715,63</u>	<u>6 480,00</u>	<u>27 803 210,87</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>22 614 829,40</u></u>		<u><u>22 544 755,59</u></u>

1. Liitetiedot

5.1 *Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta*

Varainhoitovuoden tilinpäätös on laadittu noudattaen samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin edellisenä varainhoitovuonna.

Henkilöstökulut

Varainhoitovuoden henkilöstökuluihin sisältyy vuodelta 2006 palautettuja eläkemaksuja 30 019 euroa. Edellisen vuoden henkilöstökulut taas sisältävät vuoden 2005 eläkemaksujen 819 225 euron lisämaksun.

Liitteen 5 (Henkilöstökulujen erittely) johdon palkkoja ja palkkioita koskevat tiedot on poimittu Prima-henkilöstöhallintojärjestelmästä. Johto on määritelty pääjohtajan päätöksellä vuonna 2007 ja vuoden 2006 poiminta on tehty ammattiryhmäkoodilla 10. Vuoden 2006 asuntoetuun sisältyi vastike ja verotettava etu. Vastike on nyt vähennetty.

Vuokratulut

Vuoden 2007 alusta lukien kirjauskäytäntöä on muutettu siten, että Senaatti-kiinteistöjen pääomavuokraohteista erikseen perimät kiinteistöverot kirjataan vuokramenoiksi (tiliryhmä 420). Vuoden 2006 tuotto- ja kululaskelma on oikaistu siten, että 1 059 043,10 euron kiinteistöverot on toiminnan muista kuluista siirretty vuokratuluihin.

Valmistus omaan käyttöön

Vuoden 2007 liikekirjanpitoon on tehty 1 174 640,82 euron oikaisukirjaus veloittaen tiliä 4700 (Valmistus omaan käyttöön) ja hyvittäen tiliä 1191 (Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat), koska valmisteilla olleen vankitietojärjestelmän vuoden 2006 hankintameno oli aktivoitu taseeseen liian suurena.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liitteessä on ilmoitettu tiedot vain niistä kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeistä sekä käyttöomaisuusarvopapereista ja muista pitkäaikaisista sijoituksista, joiden hankintamenoja ei ole vielä tilikauden alkaessa kokonaan kirjattu poistoina kuluksi.

5.2 Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2007	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
Bruttomenot	0,00	0	0,00	0,00	
Bruttotulot	0,00	0	0,00	0,00	
Nettotulot	0,00	0,00	0,00	0,00	

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen		Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2007	Käyttö vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25.50.21 Rangaistusten täytäntöön-											
panon toimintamenot	Bruttomenot	200 389 701,59	210 000 000	206 902 043,77	210 691 835,90					212 091 501,28	
(nettob) (sm 2v)	Bruttotulot	7 234 701,59	7 300 000	7 991 835,90	7 991 835,90					7 991 835,90	
	Nettomenot	193 155 000,00	202 700 000	198 910 207,87	3 789 792,13	202 700 000,00	-	5 189 457,51	207 889 457,51	204 099 665,38	3 789 792,13

5.3 Arviomäärärahojen ylitykset

Tilivirastolla ei ole varainhoitovuodella arviomäärärahojen ylityksiä.

5.4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Tilivirastolla ei ole varainhoitovuodella peruutettuja siirrettyjä määrärahoja.

5.5 Henkilöstökulujen erittely

	2007	2006
Henkilöstökulut	98 636 894,28	94 437 977,31
Palkat ja palkkiot	98 069 710,30	94 013 675,54
Tulosperusteiset erät	1 929,75	0,00
Lomapalkkavelan muutos	565 254,23	424 301,77
Henkilösivukulut	25 745 522,62	24 923 704,21
Eläkekulut	20 783 698,99	20 210 944,54
Muut henkilösivukulut	4 961 823,63	4 712 759,67
Yhteensä	124 382 416,90	119 361 681,52
Johdon* palkat ja palkkiot, josta	3 095 613,72	3 223 443,00
tulosperusteiset erät	1 929,75	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet		
Johto	6 960,00	6 062,13
Muu henkilöstö	19 454,42	**29 085,63

*Johto on määritelty pääjohtajan päätöksellä v. 2007. Vuonna 2006 poiminta oli tehty Primasta ammattiryhmä-koodilla 10.

**v. 2006 asuntoetuun sisältyi vastike ja verotettava etu. Vastike on nyt laskelmassa vähennetty.

Vankipalkat ja niiden sosiaaliturvamaksut

	2007	2006
Vankipalkat	3 152 209,36	3 752 250,49
Vankien toimintarahat	905 035,22	593 230,99
Vankien käyttörahat	2 274 588,19	2 488 917,86
Vankien sosiaaliturvamaksut	125 997,84	150 062,38
Yhteensä	6 457 830,61	6 984 461,72
Henkilöstökulut yhteensä	130 840 247,51	126 346 143,24

5.6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % 1)
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
112 Aineettomat oikeudet			
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	3	33,33
1123 Liittymismaksut		3 tai 5	
114 Muut pitkävaikutteiset menot			
1140 Atk-ohjelmat (itse valmistetut)	tasapoisto	3	33,33
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
122 Rakennukset			
Kangas- ja muovihallit	tasapoisto	10	10
Kevytrakenteiset, lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitetut varastot, Puiset, kosteat tilat, Puiset, lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitetut ja hyväksytyt asuntolat, koulut ja myymälärakennukset, parakkirakenn. tai vast., jotka on pystytetty kiinteälle perustukselle.	tasapoisto	20	5
Kivirakennukset, joissa käsitellään runsaasti syövyttäviä aineita tai joissa on huonosti ilmastoidut, kosteat tilat, Puiset eläinsuojat ja saunarakennukset	tasapoisto	30	3,33
Sekarakenteiset rakennukset, joissa on hyvin ilmastoidut, kosteat tilat. Kevytrakenteiset varastorakennukset. Puiset aidat, ladot, auto- ja kalustosuojat. Puiset Puimalat ja vastaavat.	tasapoisto	40	2,5
Kiviset korjaamot, eläinsuojat, meijerit ja vastaavat. Puiset huvilat ja ja vastaavat. Omakotitalot.	tasapoisto	50	2
Kiviset autosuojat ja liikerakennukset. Puiset asuin- ja toimistorakennukset. Puiset koulu-, hotelli- ja majoitusrakennukset. Puiset yhdistystalot.	tasapoisto	60	1,67
Kiviset asuin- ja toimistorakennukset. Kiviset koulu- ja sairaalarakennukset. Kiviset hoitolaitokset, virastotalot ja vastaavat. Kiviset hotellirakennukset ja vastaavat.	tasapoisto	80	1,25
Rakennuksiin kiinteästi liittyvät järjestelmät ja rakenteet	tasapoisto	5	20
123 Rakennelmat			
1230 Rakennelmat	tasapoisto	10	10
124 Rakenteet			
1241 Tierakenteet	tasapoisto	10	10
1249 Muut rakenteet	tasapoisto	10	10
125-126 Koneet ja laitteet			
1250 Autot	tasapoisto	7	14,28
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	tasapoisto	7	14,28
1253 Raskaat työkoneet	tasapoisto	10	10
1254 Kevyet työkoneet	tasapoisto	10	10
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	5	20
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5	20
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	10	10
1259 Laboratoriolaitteet	tasapoisto	20	5
- raskaat koneet ja laitteet	tasapoisto	10	10
- kevyet koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20
1269 Muut koneet ja laitteet			
- raskaat koneet ja laitteet	tasapoisto	10	10
- kevyet koneet ja laitteet	tasapoisto	20	5
127 Kalusteet			
1270 Toimistokalusteet	tasapoisto	10	10
1279 Muut kalusteet	tasapoisto	10	10
130 Käyttöomaisuusarvopaperit			
		ei poistoaikaa	

Poistosuunnitelmaa ei ole muutettu varainhoitovuoden aikana.

Vuoden 2006 alusta lukien tuotannontekijän, jonka taloudellinen pitoaika ylittää yhden vuoden ja jonka arvonnäköarvon hankintahinta on vähintään 10 000 euroa, hankintameno aktivoidaan taseeseen ja kirjataan kuluksi suunnitelman mukaisina poistoina.

5.7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kansallisomaisuus			
	102 Rakennukset	109 Kesken- eräinen kans.omaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	0	529 049	529 049
Lisäykset (+)	0	102 159	102 159
Vähennykset (-)	0	0	0
Hankintameno 31.12.2007	0	631 208	631 208
Kertyneet poistot 1.1.2006	0	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.2007	0	0	0
Arvonkorotukset			0
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	0	631 208	631 208

Aineettomat hyödykkeet				
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkä- vaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	92 265	0	6 048 150	6 140 415
Lisäykset (+)	0	5 575 505	109 624	5 685 129
Vähennykset (-)	-3 280	0	-6 048 150	-6 051 430
Hankintameno 31.12.2007	88 985	5 575 505	109 624	5 774 114
Kertyneet poistot 1.1.2007	34 274	0	0	34 274
Vähennysten kertyneet poistot	-3 280	0	0	-3 280
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	27 543	941 888	0	969 431
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	622	0	0	622
Kertyneet poistot 31.12.2007	59 159	941 888	0	1 001 047
Arvonkorotukset	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	29 826	4 633 617	109 624	4 773 067

Aineelliset hyödykkeet

	122 Rakennukset	123 Rakennelmat	124 Muut rakenteet	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	129 Keskener. ain. om	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	694 729	34 954	843 787	14 933 480	390 221	280 040	17 177 211
Lisäykset	0	986	0	1 163 214	22 280	19 313	1 205 793
Vähennykset	0	0		-249 304	-15 105	0	-264 409
Hankintameno 31.12.2007	694 729	35 940	843 787	15 847 390	397 396	299 353	18 118 595
Kertyneet poistot 1.1.2007	35 303	6 198	121 920	7 462 413	188 576	0	7 814 410
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	-233 714	-14 591	0	-248 305
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	35 224	6 215	121 919	1 959 695	39 201	0	2 162 254
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0	0	0	16 622	5 204	0	21 826
Kertyneet poistot 31.12.2007	70 527	12 413	243 839	9 205 016	218 390	0	9 750 185
Arvonkorotukset	0	0	0	0		0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	624 202	23 527	599 948	6 642 374	179 006	299 353	8 368 410

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	56 628	56 628
Lisäykset	0	0
Vähennykset	-20 985	-20 985
Hankintameno 31.12.2007	35 643	35 643
Kertyneet poistot 1.1.2006	0	0
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0	0
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0
Kertyneet poistot 31.12.2007	0	0
Arvonkorotukset	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	35 643	35 643

5.8 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2007	2 006	Muutos
Korot euromääräisistä saamisista	7 239,96	729,24	6 510,72
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	4 889,63	3 655,89	1 233,74
Liikelayritysten voiton tuloutuukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	12 129,59	4 385,13	7 744,46
Rahoituskulut	2007	2006	Muutos
Korot euromääräisistä veloista	4 306,65	3 923,24	383,41
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	4 255,25	1 587,38	2 667,87
Rahoituskulut yhteensä	8 561,90	5 510,62	3 051,28
Netto	3 567,69	-1 125,49	4 693,18

5.9 Talousarviotaloudesta annetut lainat

Tilivirastolla ei ole valtion talousarviotaloudesta myönnettyjä lainoja.

5.10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2007			31.12.2006						
	Kappa- le- mä- rä	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omis- tus- osuus	Myyntioi- keuksien alaraja	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus	Myynti- oi- keuksien alaraja
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet				0		440,00		10 023,00		935,00
Kuopion Puhelin Oyj				0				3 636,00		450,00
Kuopion Puhelin Oyj				0				614,00		100,00
Mikkelin Puhelin Oyj				0		280,00	4 200,00	3 416,00		245,00
Mikkelin Puhelin Oyj				0		160,00	2 400,00	2 357,00		140,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	178		35643,00			2594,00		46 605,00		1 038,00
Joensuun seudun Puhelin	18		3 024,00					3 024,00		
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy, A-sarja ja B-sarja	120		3 496,00					3 496,00		
Pirkanmaan Luomutuottajat Oy	1		168,00					168,00		
Vaasan läänin Puhelin Oy	11		4 807,00			594,00		4 807,00		396,00
Lihakunta/ Kuopio	4		1 269,00					1 269,00		
Osuuskunta Sataluomu, Pori	1		168,00					168,00		

Elix Oil Oy, Somero	12	2 018,00		2018,00	
Osuuskunta Jalostuspalvelu	1	200,00		200,00	
Osuuskunta Lihakunta	1	2 467,00		2 467,00	
Osuuskunta Pohjolan Maito	1	17 858,00		17 858,00	
Forssan Seudun Puhelin Oy		0,00	140,00	561,00	140,00
TikkaCom Oy Joensuu	6	0,00		0,00	
Kajaanin Puhelinosuuskunta		0,00		1 524,00	
Kymen Puhelin Oy		0,00	532,00	1 097,00	160,00
Lohjan Puhelin Oy		0,00	1040,00	2 307,00	150,00
Kokkolan Puhelin Oy		0,00		1 588,00	
Savonlinnan Puhelinyhdistys		0,00	72,00	1 766,00	48,00
Auria Turun Puhelin Oy	2	168,00		168,00	
Vaasan läänin Puhelin Oy		0,00	216,00	2 119,00	144,00
		35 643,00			
Kaikki yhteensä		35 643,00	3034,00	56 628,00	1 973,00

Varainhoitovuoden aikana osinkotuloja on kertynyt yhteensä 4889,63 euroa, mistä puhelinosakkeiden osuus on 3034,00 euroa ja 1855,63 osuuskunnilta saatuja voitonjakoeriä. Osuuspääoman korkoja kertyi A-Tuottajat Oy/Atrialta 627,16 euroa, Osuuskunta Pohjolan Maidolta 1082,98 euroa ja Osuuskunta Tuottajain Maidolta 145,49 euroa.

5.11 Taseen rahoituserät ja velat

	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 -5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten velkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	106 857,05	0,00	0,00	106 857,05
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	106 857,05	0,00	0,00	106 857,05

	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 -5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	489 781,35	0,00	0,00	489 781,35
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	489 781,35	0,00	0,00	489 781,35

5.12 Valtiontakaukset ja -takuit sekä muut vastuut

Tilivirastolla ei ole valtiontakauksia ja -takuita.

Vastuositoumukset

€tai sanallinen selitys			Muutos
	31.12.2007	31.12.2006	
Kansainvälisille rahoituslaitoksille annetut sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Vastuut vahinko- ja vakuutuskorvauksista	0,00	0,00	0,00
Muut vastuut	243 964 659,00	275 613 964,00	-31 649 305,00
Vuokrasopimukset	243 964 659,00	275 613 964,00	-31 649 305,00

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimukset

	Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio
Vuokrasopimukset	
Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä	15 250 368,00
Määräaikaiset sopimukset	6 268 585,00
Toistaiseksi voimassa olevat sopimukset	8 981 783,00

5.13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

5.14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

5.15 Velan muutokset

Tilivirastolla ei ole taseessaan valtionvelkaan kuuluvia eriä.

5.16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Tilivirastolla ei ole taseessaan valtionvelkaan kuuluvia eriä.

5.17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Täydentäviä tietoja sisältyy toimintakertomukseen laskelmien muihin liitetietoihin.

6. Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 7.3.2008

Esa Vesterbacka
Rikosseuraamusviraston päällikkö